Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	38C/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7123221974
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Centková
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2025:7123221974.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice pred sudcom JUDr. Jarmilou Centkovou v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. D. XXX, E. F. G., právne zastúpeného: JUDr. Timea Schwarcová, so sídlom Pražská 4, Košice, proti žalovanému: H. E. F. G., C. D. XXX, E. F. G., zastúpenému: JUDr. Michal Novák, advokát so sídlom Ličartovce č. 161, o zaplatenie 2.300 EUR s príslušenstvom

r o z h o d o l :

I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu 800 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 800 EUR od 12.5.2023 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré žalovaný zaplatí na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd I. inštancie rozhodne o výške tejto náhrady.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 18.12.2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.300 EUR spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.300 EUR od 12.5.2023 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobca svoj návrh skutkovo odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností v k.ú. C., obec E. F. G., H. I., zapísaných na LV č. XXX ako parcela registra „C“ KN parcelné č. XXX záhrada o výmere XXX J., ďalej parcelné č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX J., K. č. XXX/X orná pôda o výmere 2337 a dom súp. č. XXX postavený na parcele č. XXX/X. Pri realizácií stavebných úprav komunikácie, ktoré vykonával žalovaný, konkrétne chodníka a odvodnenia, v dôsledku nesprávnej projektovej dokumentácie došlo k prevýšeniu terénu pred jeho nehnuteľnosťou. Tento stav trval od 2.11.2021 do 13.10.2022, kedy žalobca nevedel obvyklým spôsobom využívať parc. č. XXX/X v jeho vlastníctve. Žalovaný ako vykonávateľ stavby bola pritom žalobcom niekoľkokrát na tento problém upozorňovaný, bol daný aj podnet žalobcu na H. L. I., ktorý vo svojom vyjadrení, č. sp. OU-KS-OCDPK-2022/007171 v súvislosti s realizáciou chodníka konštatoval porušenie zákona zo strany žalovaného. Žalobca okrem toho, že nemohol svoje nehnuteľnosti užívať obvyklým spôsobom, bol nútený prerobiť vchod na parc. č. XXX/X, ktorá je zároveň prístupovou parcelou k rodinnému domu, ktorý žalobca obýva s rodinnou, a to v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovaného. Za výmenu a demontáž brány, ktorú musel žalobca prerobiť v priamej príčinnej súvislosti z dôvodu nesprávneho postupu žalovaného a zhotovenia stavby mu vznikla škoda vo výške 300 EUR. Rozhodným obdobím, v ktorom žalobca nemohol obvyklým spôsobom užívať svoje nehnuteľnosti, bolo obdobie od 2.11.2021, do 13.10.2022, nakoľko sa na uvedenú parcelu XXX/X nemohol dostať dopravným prostriedkom a bol mu znemožnený akýkoľvek príjazd a vjazd na parcelu. Nakoľko žalobca sa podľa ustanovení OZ nemôže

už domáhať navrátenia veci do pôvodného stavu, vznikol mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. 11 a nasl. OZ. Na základe uvedeného preto žalobca žiada od žalovaného titulom nemajetkovej ujmy sumu 2000 EUR a to nemožnosť obvykle využívať parc. č. XXX/X v jeho vlastníctve od 2.11.2021 do 13.10.2022.

3. Na tieto skutkové tvrdenia žalobca predložil dôkazy : LV č. XXX, faktúra č. XX/XXXX, Žiadosť o vyjadrenie k stavbe zo dňa 21.3.2022- odpoveď, Sťažnosť vo veci rekonštrukcie chodníka Komunikácia – Strabag, Výzva na odstránenie závadného stavu, Fotodokumentácia, Výzva, doručenka.

4. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 2.2.2024, vo vyjadrení k žalobe žalovaný dňa 20.2.2024 nárok žalobcu neuznal a navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaný poprel, že by jeho konaním malo dôjsť k vzniku akejkoľvek škody a nemajetkovej ujmy na strane žalobcu a odmieta akúkoľvek zodpovednosť za škodu. Z podanej žaloby nevyplýva splnenie ani jedného zákonného predpokladu. Žalobca uvádza, že ku škode vo výške 300 Eur spočívajúcej vo výmene a demontáže brány došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovanej, avšak príčinnú súvislosť nijako nepreukazuje, samotné predloženie faktúry za montáž/demontáž nie je spôsobilé preukázať, že škodu spôsobila žalovaná, faktúra len preukazuje, že práce boli dodávateľom vyúčtované. Žalobca takisto nepreukázal vznik nároku na nemajetkovú ujmu, a neodôvodnil ani žalovanú sumu 2.000 EUR. Žalovaný uplatnil v rámci procesnej obrany premlčanie uplatneného nároku z dôvodu, že škoda mala žalobcovi vzniknúť dňa 2.11.2021 (moment kedy sa žalobca dozvedel o vzniknutej škode), pričom žaloba bola na súd podaná dňa 18.12.2023, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby.

5. Žalobca v replike zo dňa 5.4.2024 k námietke premlčania uviedol, že čo sa týka škody titulom výmeny brány, tak musel bránu dať opraviť v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovaného, a úhrada bola vykonaná na základe faktúry č. XX/XXXX, vystavenej dňa 7.12.2022. Žalobca sa mohol najskôr dozvedieť o výške škody vo vzťahu k výmene brány preto najskôr dňom 7.12.2022 a to z faktúry č. XX/XXXX, ktorú uhradil v hotovosti. Vo vzťahu k náhrade škody poukazuje na to, že aj s ohľadom na konštantnú judikatúru, pre určenie plynutia premlčacej lehoty je signifikantný moment kedy sa poškodený o škode dozvie. Z vyššie uvedených záverov je jednoznačne abstrahovateľné, že žalobca sa mohol o škode dozvedieť najskôr dátumom 7.12.2022, teda premlčacia lehota by uplynula dňa 7.12.2024. Žaloba vo veci samej bola ale podaná už dňa 18.12.2023 a preto v tejto časti nárok nemôže byť premlčaný. K navýšeniu chodníka došlo dňa 2.11.2021, tzn., že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy by mohol byť premlčaný až dňom 2.11.2024, pričom žaloba bola podaná dňa 18.12.2023. Žalobca vyzval žalovaného na úhrade škody a náhrady nemajetkovej ujmy listom zo dňa 9.5.2023, ktorý bol žalovanému riadne doručený 11.5.2023. Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy uvádza, že žalobca vychádza vo vzťahu k jej určeniu zo skutočnosti, že nemohol svoje pozemky riadnym spôsobom užívať od 2.11.2021 do 13.10.2022, teda 11 mesiacov a to aj napriek tomu, že žalovaného po celý čas upozorňoval, aby závadný stav, ktorý mu bránil v užívaní jeho vlastníctva, odstránil.

6. Na preukázanie svojich tvrdení predložil dôkazy : faktúra D. XX/XXXX, Zápis z pracovného stretnutia zo dňa 19.5.2022, List zo dňa 21.3.2022- H. L. I.- H., Žiadosť o konanie s vlastníkom susediaceho pozemku zo dňa 25.4.2022 .

7. Žalovaný v duplike zo dňa 11.6.2024 uviedol, že žalobca poukazuje na zápis z pracovného stretnutia zo dňa 19.5.2022, v ktorom malo byť konštatované, že realizačný projekt je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Uvedené tvrdenie žalobcu je účelové a nezakladá sa na pravde. Starostka žalovanej na uvedenom stretnutí konštatovala, že má záujem situáciu ohľadom stavby chodníka riešiť k spokojnosti všetkých zúčastnených strán a za týmto účelom je pripravená zaobstarať aj vypracovanie nového projektu, uvedeným v žiadnom prípade nesvedčí o akomsi konštatovaní stavu v rozpore so všeobecne záväznými predpismi. Žalobca vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy vychádzal z toho, že nemohol svoje pozemky riadnym spôsobom užívať od 2.11.2021 do 13.10.2022, čo žalovaný považuje za skutočnosť, ktorá nie je preukázaná a nie je odôvodnená ani jej výška.

S k u t k o v ý stav :
8. Dňa 20.8.2021 H. E. F. G., zastúpená starostkou M. G. v Oznámení k ohláseniu stavebných úprav v H. E. F. G. uviedla, že voči stavbe Rekonštrukcia chodníka a odvodnenie v k.ú. C. „nemá námietky“, pričom ohlásenie stavebných úprav bolo podané dňa 19.8.2021 stavebníkom (H. E. F. G., N.. starostkou M. G.), a malo byť realizované na pozemkoch v katastrálnom území C.. Predmetom stavby bola rekonštrukcia

ľavostranného chodníka popri miestnej komunikácii v smere na I. H.. O. bude od vozovky oddelený cestným obrubníkom. Z ostatných strán bude chodník ohraničený chodníkovým obrubníkom. V mieste vjazdov a ukončenia chodníka bude obrubník popri vozovke znížený na 20 mm nad jej úroveň. V mieste vjazdov bude osadená betónová dlažba. Chodník s novou asfaltovou povrchovou úpravou začína za križovatkou pri štátnej ceste III/3410 (0,000 km) a bude upravený v dĺžke cca 810 m po nespevnenú cestu parc. č. XXX. Odvodňovací žľab bude realizovaný v časti chodníka od parc. č. XXXX po severný koniec pare. č. XXXX/X v dĺžke cca 287 m. Overená projektová dokumentácia ohlasovaných stavebných úprav bola vypracovaná spoločnosťou K. K., E., zodp. projektant M. P. O.. Projekt bol financovaný z rozpočtu obce.

9. Dňa 7.11.2021 manželka žalobcu Q. B. odoslala e-mailovou poštou sťažnosť – znemožnenie prístupu do dvora RD, na adresu starostky obce, v ktorej uviedla, že novopostavený chodník v časti obce C., E. J. pred ich rodinným domom č. XXX je v neprimeranej výške, t.j. nie je prispôsobená sklonu k vstupu do ich dvora k rodinnému domu. K výške, v akej je novopostavený chodník vybudovaný, nie je možné po technickej stránke vybudovať, respektíve zhotoviť prístup do dvora rodinného domu tak, aby bol zjazdný osobným motorovým vozidlom, nakoľko výška chodníka a prudký sklon smerom k vstupnej bráne do dvora to nedovoľuje. Preto požiadala o nápravu a vytvorenie takého sklonu, aby bol prispôsobený terénu, ktorý bol pred úpravami. Nápravu žiadala z dôvodu, že výstavba chodníka ešte nebola k uvedenému dňu ukončená.

10. Dňa 30.11.2021 žalobca podal sťažnosť na I. E. L. I. z dôvodu výstavby nového chodníka, v dôsledku čoho došlo k znemožneniu prístupu do dvora RD.

11. Na základe posúdenia sťažnosti žalobcu podanej dňa 3.12.2021 na H. L. I., Odbor výstavby a bytovej politiky, oslovený úrad dňa 8.12.2021 vo veci rekonštrukcie chodníka v obci E. F. G. D. C. uviedol, že nakoľko podľa ust. § 43a ods. 3 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, chodník je inžinierskou stavbou, príslušným na akékoľvek konania, vrátane vykonávania štátnej správy v druhom stupni vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje obec, je príslušný špeciálny stavebný úrad, na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií (§ 120 stavebného zákona). Preto bola sťažnosť žalobcu v súlade s ust. § 4 ods. 4 zákona o sťažnostiach, postúpená na priame vybavenie H. L. I. – H., Odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií.

12. Dňa 21.3.2022 H. L. I. – H., Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií k žiadosti žalobcu (zo dňa 21.3.2022) vo vzťahu k stavbe „Rekonštrukcia chodníka a odvolanie v k. ú. C. – J.“ vo svojom vyjadrení uviedol, že dňa 20.8.2021 vydal stavebný úrad ohlásenie stavebných úprav na miestnej komunikácii na pozemku parcela registra "C" D.XXX/X R. I. L. C. R. súvislosti s realizáciou stavby" Rekonštrukcia chodníka a odvodnenia v k. ú C. -J.". Podľa § 59 zákona č. 50/1976 zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, účastníkmi stavebného konania sú osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté. Podľa okresného úradu k porušeniu zákona došlo tým, že žalobca a ďalšie dotknuté osoby, neboli účastníkmi stavebného konania, a teda, ich práva mohli byť dotknuté tým, že sa k realizácii stavby nemohli vyjadriť. H. L. I. – okolie ďalej konštatoval, že ďalším porušením stavebného zákona zo strany obce E. F. G. došlo pri interpretácii ustanovenia § 119 ods. 3 Stavebného zákona, podľa ktorého, ak je na konanie príslušná obec ako stavebný úrad a je zároveň navrhovateľom, stavebníkom alebo vlastníkom stavby, alebo žiadateľom o povolenie terénnych úprav, prác alebo zariadení, ktoré sú predmetom konania, krajský stavebný úrad určí, ktorý stavebný úrad vykoná konanie a vydá rozhodnutie. Obec E. F. G. bol v tomto prípade stavebníkom (navrhovateľom), preto povolenie resp. ohlásenie stavebných úprav pre vydanie povolenia na predmetnú stavbu mala vydať obec, ktorú na to mal určiť krajský stavebný úrad. Zároveň sťažovateľovi odporučili obrátiť sa na H. K. I..

13. Právna zástupkyňa žalobcu adresovala dňa 25.4.2022 žalovanému výzvu na odstránenie závadného stavu na verejnej komunikácii s tým, že pri realizácii predmetných stavebných úprav chodníka a odvodnenia - zrejme v dôsledku nesprávne určenej výšky chodníka - vzniklo terénne prevýšenie, ktoré bráni vjazdu a výjazdu z verejnej komunikácie do dvora rodinného domu vo vlastníctve jej klienta. Na uvedenú skutočnosť Vás klient opakovane ústne/telefonicky upozornil a Vy ste ho uistili, že vzniknutý

závadný stav napravíte. Do dnešného dňa nedošlo k náprave; zrekonštruovaný chodník naďalej bráni klientovi riadne užívať vjazd motorovými vozidlami z verejnej komunikácie k jeho nehnuteľnostiam.

14. Faktúrou č. XX/XXXX R. dňa 7.12.2022, splatnej dňa 16.12.2022, vyfakturoval dodávateľ Q. I. – I. N., E. E. B. XX, S. žalobcovi sumu 300 EUR za zámočnícke a zváracie práce na dvojkrídlovej bráne a bráničke k domu.

15. Podľa Príjmového dokladu zo dňa 7.12.2022, žalobca zaplatil sumu 300 EUR firme Q. I. – I. N., E. E. B. XX, S..

Aplikované z á k o n n é ustanovenia na zistený skutkový stav :
16. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

17. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

18. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

19. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

20. Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

21. Podľa čl.20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

22. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa ust. § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

24. Podľa ust. § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

25. Podľa ust. § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Podľa článku 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie každý má právo vlastniť svoj oprávnene nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom.

27. Podľa protokolu 1 k Európskemu dohovoru o ľudských právach a Charte základných práv Európskej únie každý má právo vlastniť svoj oprávnene nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada.

28. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

29. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

30. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

31. Podľa Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

32. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

P r á v n e vyhodnotenie :
33. Predmetom sporu sú dva samostatné nároky žalobcu, prvým je nárok na zaplatenie náhrady škody spočívajúcej v nákladoch na zaplatenie prerobenia vstupnej brány na pozemok v dôsledku neprimeranej výšky chodníka, a druhým je nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v dôsledku nemožnosti užívania pozemku žalobcu obvyklým spôsobom.

34. Žalovaný namietal premlčanie oboch nárokov žalobcu.

35. Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

K premlčaniu nároku na náhradu škody :
36. Podľa § 106 ods.1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

37. Podľa § 106 ods.2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

38. Občiansky zákonník viaže premlčanie práva z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby na časovú podmienku uplynutia 2-ročnej doby na vedomosť poškodeného o škode a kto za ňu zodpovedá.

39. Zo súdnej praxe vyplýva, že premlčacia doba začína plynúť dňom, kedy sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode, t. j. kedy nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčísliť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá (porovnaj R 38/1975).

40. Pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť – vyčísliť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde (Z IV, s. 634 ods. 3).

41. Nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku), ale v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 OZ sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia (Najvyšší súd ČR sp. zn. 25 Cdo 721/2005).

42. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva záver, že pre začiatok plynutia lehoty nepostačuje že žalobca, ako poškodený vedel o tom, kto za škodu zodpovedá (dňom 2.11.2021, kedy žalovaný výškovým rozdielom medzi chodníkom a pozemkom žalobcu vytvoril neprimeranú prekážku, ktorá nielen že zamedzila žalobcovi vjazd/výjazd z/na svoj pozemok, ale ktorá si vyžiadala nutnosť opravy/úpravy pôvodnej vstupnej brány), pretože okrem toho je nevyhnutná aj skutočná vedomosť žalobcu o výške škody. Za počiatok plynutia premlčacej lehoty súd určil deň 7.12.2022, t.j. deň, keď žalobca na základe faktúry č. XX/XXXX N. dňa 7.12.2022 zaplatil dodávateľovi (fi. Q. I. – I. N., E. E. B. XX, S.) sumu 300 EUR za opravu vstupnej brány, t.j. v tento deň nadobudol reálnu vedomosť o výške škody (300 EUR) objektívne vyčísliteľnej v peniazoch a uplatniteľnej na súde. 2 ročná premlčacia subjektívna lehota tak plynula až do 7.12.2024, pričom žalobca podal žalobu na súde dňa 18.12.2023, t.j. v rámci plynutia premlčacej lehoty. Súd konštatuje, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný.

K premlčaniu nemajetkovej ujmy :
43. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

44. Je nepochybné, že právo na ochranu osobnosti nepodlieha režimu premlčania, avšak osobitne je však potrebné riešiť otázku prostriedkov jeho ochrany, ktoré sú upravené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, na ktoré ako vyplýva zo zákona, je vždy potrebné prihliadať samostatne. A teda kým prostriedky zabezpečenia ochrany osobnosti upravené v ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepodliehajú režimu premlčania, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je majetkové právo, preto podlieha režimu premlčania.

45. Z konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR je možné jednoznačne vyvodiť, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/278/2007, sp. zn. 2 Cdo/278/2007, ďalej sp. zn. 1 Cdo/100/2009, sp. zn. 2Cdo/194/2011, sp. zn. 5Cdo/278/2007, Najvyšší súd ČR sp. zn. 31Cdo/3161/08).

46. Premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovni) tejto osoby a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka (ktorá má charakter lex generalis), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy. Dovolací súd v danej veci skúmal, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné považovať za osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/102/2017).

47. V predmetnej veci súd za počiatok plynutia premlčacej doby na náhradu nemajetkovej ujmy počítal okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné právo žalobcu, ako fyzickej osoby, zo strany žalovaného. Premlčacia doba tak začala plynúť nasledujúcim dňom po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, pričom k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného došlo dňa 2.11.2021 (t.j. v deň žalovaný výškovým rozdielom medzi chodníkom a pozemkom žalobcu vytvoril takú neprimeranú prekážku, ktorá zamedzila žalobcovi vjazd/výjazd z/na pozemok žalobcu, pričom tento stav trval až do 13.10.2022, t.j. 11 mesiacov, kedy bol palobca reálne obmedzený vo výkone svojich vlastníckych práv). 3 - ročná premlčacia doba teda začala plynúť od 3.11.2021 a plynula až do 3.11.2024, pričom žalobca podal žalobu na súde dňa 18.12.2023, a teda v rámci plynutia premlčacej lehoty. Na základe toho súd konštatuje, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je premlčaný.

48. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

49. V zmysle § 151 ods. 1 CSP súd považoval za nesporné skutkové tvrdenie o tom, že žalovaný vykonal v obci Sady nad Torysou stavebné úpravy chodníka a miestnej komunikácie na základe svojho vlastného

rozhodnutia zo dňa 20.8.2021, v ktorom rozhodol, že H. E. F. G. voči stavbe Rekonštrukcia chodníka a odvodnenie v I.L. C. „nemá námietky“, ďalej tvrdenie o tom, že žalovaný zrealizoval výšku chodníka v neprimeranej výške oproti výške pozemku žalobcu, v dôsledku čoho mu bol znemožnený vjazd/výjazd z/na pozemok žalobcu, ako aj tvrdenie o tom, že žalobca ako vlastník pozemku nemohol v období od 2.11.2021 do 13.10.2022 užívať svoju nehnuteľnosť v zmysle vjazdu a výjazdu z/na svoj pozemok a teda, užívať svoju nehnuteľnosť obvyklým spôsobom, nakoľko tieto tvrdenia žalobcu žalovaný účinne nepoprel.

50. Na základe uvedeného, mal súd za preukázané, že dňa 20.8.2021 H. E. F. G., zastúpená starostkou M. G. v Oznámení k ohláseniu stavebných úprav v H. E. F. G. uviedla, že voči stavbe Rekonštrukcia chodníka a odvodnenie v k.ú. C. „nemá námietky“, pričom ohlásenie stavebných úprav bolo podané dňa 19.8.2021 stavebníkom (H. E. F. G., zast. starostkou M. G.), a malo byť realizované na pozemkoch v katastrálnom území C..

51. Súd mal ďalej preukázané, že žalovaný zrealizoval výšku nového chodníka v tak neprimeranej výške oproti výške pozemku žalobcu, že vzniklo výrazné terénne prevýšenie (sklon) vo výške 55 cm na ploche 92 cm, ako to vyplýva z fotodokumentácie (čl. 116) a z popisu merania (čl. 116/2. strana). Neprimeranosť výšky úrovne nového chodníka oproti výške pozemku žalobcu dosiahla taký sklon, že bolo nemožné prechádzať motorovým vozidlom z/na pozemok žalobcu. V dôsledku toho bol žalobcovi znemožnený vjazd/výjazd z/na pozemok žalobcu.

52. Za nesporné skutkové tvrdenie súd považuje aj tvrdenie žalobcu o tom, že žalobca opakovane osobne, písomne aj telefonicky upozorňoval starostku obce na nesprávnu výšku nového chodníka oproti výške jeho pozemku, a vyzýval ju nielen na odstránenie tohto vadného riešenia, ale aj na zabezpečenie riadneho vjazdu a výjazdu z/na jeho pozemok, a to konkrétne dňa 28.10.2021 – kedy mu starostka „len“ vecne oznámila, že je problém s výškou chodníka pred jeho domom, ďalej dňa 30.10.2021 – kedy na miesto realizácie prišla starostka so stavebnou komisiou, kedy žalobca so susedom p. D. vyčítali starostke, že neboli prizvaní k stavebnému konaniu, a kedy sa ústne dohodli na riešení dvihnutia vstupnej brány a bráničky a tiež na dvihnutí terénu vo dvore na dĺžku max. do 1 m. V tom čase ešte prebiehala výstavba chodníka, kedy neboli nanesené výšky a ani uložený obrubník zo strany od dvora a potiahnutý asfalt. Dňa 2.11.2021 však už boli stavbármi nanesené výšky a chodník bol postavený v takej neprimeranej výške, že už cez neho nebolo možné po technickej stránke vojsť motorovým vozidlom do dvora žalobcu. V tom čase žalobca opakovane kontaktoval starostku žalovaného, za účelom nápravy tohto neprijateľného stavu, a bolo to ešte čase, keď žalovaný mohol tento stav napraviť, a žiadna škoda by žalobcovi nebola vznikla.

53. A napokon, dňa 25.4.2022 požiadala právna zástupkyňa žalobcu žalovaného, aby odstránil na pozemku parc.č. XXX/X v k.ú. C. terénne prevýšenie, ktoré bránilo žalobcovi vjazdu a výjazdu motorovými vozidlami z verejnej komunikácie parc.č. XXX/X v k.ú. C. na nehnuteľnosti vo vlastníctve klienta parc.č. XXX/X v k.ú. C., prípadne vyzvala žalovaného, aby oznámili žalobcovi termín uskutočnenia požadovaného odstránenia terénneho prevýšenia.

Nárok na náhradu škody :
54. Súd vykonal dokazovanie na sporné skutkové tvrdenia (u nároku na náhradu škody – ide o tvrdenie o nedostatku príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vznikom škody, a tvrdenie o výške škody) oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov predložených v spore, ako aj výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov, na základe čoho zistil tento skutkový stav :

55. Z výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 5.11.2024 vyplýva, že rekonštrukcia chodníka v obci začala sa niekedy v auguste 2021 a každý bol rád, že sa urobí nový chodník. Trvala 2 mesiace, bola rozdelená na 2 etapy, prvá etapa sa mala robiť v roku 2021, druhá v roku 2022. Prvá etapa sa robila práve pred ich domom. Do 28.10.2021 žalobca upozorňoval pani starostkou s tým, že má problémový vstup na pozemok, kedy mu povedala, že to treba riešiť dvíhaním brány a prerobením dvorač, s čím žalobca nesúhlasil a požiadal ju o osobné stretnutie. Dňa 30.10.2021 prišla pani starostka so stavebnou komisiou na miesto samé a dohodli sa aj so stavebnou komisiou, že ak zostane chodník vo výške, v akej bol dovtedy, tak budú musieť znížiť vnútorný obrubník (bližšie k ich dvoru) a za tento ústupok žalobca dovolí zvýšiť pozemok na meter do dvora a s tým, že sa prerobí brána, aby vznikla šikmina, aby sa tam dalo jazdiť autom. Ale dňa 2.11.2021 robotníci natiahli obrubník vysoko, tak ihneď kontaktoval starostku,

ktorá nemohla prísť. Dňa 7.11.2021 robotníci chodník dokončovali, nastriekali podklad pod asfalt, natiahli asfalt a to v takej výške, v ktorej neprichádzalo do úvahy, aby sa urobila šikmina k pozemku. Nebola urobená nájazdová rampa, obrubníky boli vysoko a blízko pri bráne žalobcu, na 92 cm bol vnútorný obrubník. Teda, žalobca kvôli výške chodníka a obrubníkom od 2.11.2021 už nevedel vojsť na svoj pozemok, a tento stav trval až do 13.7.2022, kedy obrubník rozbili, a urobili asfaltovú nájazdovú rampu. Dňa 24.9.2022 boli vložené obrubníky do vnútorného dvora, potom 13.10.2022 bol vyliaty asfalt, vtedy sa dalo dostať do dvora po prvýkrát. Aj napriek tomu, že žalovaný videl situáciu na mieste samom, jeho odpoveď bola, že chodník musí kopírovať cestu a že je to v poriadku, nech si žalobca dvihne bránu a dvor do 4,5 m. Žalobca uviedol, že mu vznikla škoda za prerobenie brány, keď zaplatil na faktúru sumu 300 EUR, dňa 7.12.2022.

56. Na pojednávaní dňa 5.11.2024 vypovedala starostka obce, ktorá k veci uviedla, že obec sa rozhodla rekonštruovať chodník, ktorý bol v dezolátnom stave. Vedeli o tom, že dom žalobcu je pod úrovňou cesty a potrebovali to vyriešiť. Na pôvodnom chodníku bol veľký sklon takže ho nemohli využívať ľudia s kočiarmi, na bicykloch. Preto to riešili tým, že sa upravil troška do menšieho sklonu, do roviny, ale až pri realizácii zistili, že to bude problém. Oslovili žalobcu s tým, že na náklady žalovaného a s jeho súhlasom sa upraví terén na jeho dvore. Na prvom stretnutí s tým súhlasil, ale potom, ako zástupca stavebnej firmy vysvetlil, ako by to bolo možné zrealizovať, tak už nesúhlasil s tým, aby sa do ich zámkovej dlažby zasahovalo. Tým toto riešenie padlo. Navrhli žalobcovi, že ak má iného projektanta, ktorý by to vedel urobiť, tak nech pomôže, ale nevedeli nikoho nájsť. Preto sa časový úsek natiahol, lebo sa to riešilo a nevedeli nájsť riešenie. Nakoniec sa to muselo urobiť tak, že je tam veľký sklon, doteraz ľudia nevyužívajú chodník, musia pri dome vyjsť na cestu, či už z bicyklom alebo s kočiarom, prejsť po ceste okolo jeho domu, a napojiť sa znova na chodník. V ďalšej časti realizácie chodníka už obec komunikovala s občanmi, niektorí dovolili zásahy vo dvore, urobili sa vjazdy, aby to každému vyhovovalo. Každého oslovovali individuálne.

57. Na pojednávaní dňa 22.1.2025 svedok Q. I. vo svojej výpovedi uviedol, že pre žalobcu opravoval vstupnú bránu potom, ako sa v H. E. F. G. urobil nový chodník, a žalobca mal problém s vjazdom a výjazdom zo svojho pozemku, pretože chodník bol veľmi nadvihnutý nad úroveň pozemku. Potvrdil, že videl ten stav, keď ešte len boli položené obrubníky, keď sa išlo asfaltovať, už vtedy ho žalobca zavolal, čo sa bude dať urobiť s bránou, lebo keď položia asfalt podľa plánu, tak bude problém. Samozrejme, že keď vyasfaltovali chodník, tak problém už bol, nedalo sa manipulovať nielen s bránou, ale ani s vstupnou bráničkou, celkovo mal žalobca zamedzený vstup na svoj pozemok, buď musel mať stále otvorené, alebo zatvorené, musel byť bez brány. Svedok ako zámočník a zvárač mu prerobil vstupnú bránu, lebo po zdvihnutí chodníka sa pôvodná nedala otvárať, bránilo to celkovému manévru pohybu brány, ktorá bola prakticky nepoužiteľná. Vykonal teda zámočnícke a zváračské práce, t.j. bránu demontoval, skrátil o 12-15 cm z celej výšky brány, prerobil pánty, spodné pätky, na ktorých je osadená brána, dorazy poprerábal a následne ju prerobenú namontoval. Opravoval aj motory na automatické otváranie brány, aj úchyty. Za tieto práce a materiál mu žalobca zaplatil.

58. Na pojednávaní dňa 22.1.2025 svedok R. D., ktorý je susedom žalobcu potvrdil, že žalobca mal skutočne problém, s vjazdom na pozemok. Uviedol, že aj jemu o obce zatelefonovali, že oprava chodníka bude trvať 2 týždne, ale trvalo to cca rok, kým to napravili. Dožadovali sa projektu, aby vedeli doň nahliadnuť, pretože im urobili 40 – 50 cm schody pred bránami, na základe čoho sa nedalo vojsť autami na pozemky. Svedok, ani žalobca nesúhlasili s tým, že by sa im zrezávalo z brány a nalieval asfalt alebo betón na pozemok, vôbec sa nebralo do úvahy, že výjazdy do domov boli dávnejšie robené. Keď sa dotazovali na stavebné konanie, prečo naň neboli prizvaní, bolo im oznámené, že ide len o rekonštrukciu chodníka. Až keď prišli za starostkou s právnikmi, bol im ukázaný projekt, mohli si ho nafotiť, ale to bolo všetko. Podľa svedka, problém v projekte spočíval v tom, že urobili chodník v rovine, a vjazd do domu bol zrušený bez toho, aby mali možnosť sa k tomu vyjadriť, obec vôbec nekomunikovala. Mali mať možnosť vyjadrovať sa, dávať námietky, aby to bolo riešené tak, ako sa má. Problém bol v tom, že nebola žiadna komunikácia zo strany obce o stavebnom povolení. Podľa názoru svedka, žalobcovi bola spôsobená škoda tým, že si musel dať opraviť bránu, keďže bol chodník dvihnutý a nebola urobená rampa. Žalobca nemohol vojsť na pozemok autom, musel zrezávať z brány a ešte predlžovať asfalt o niečo do vnútra na pozemku, aby bolo možné vojsť s autom až na pozemok. Svedok vjazd z tejto strany nevyužíva. Pôvodne vstup z domu na chodník bol vyriešený klasickou rampou, dalo sa tam vyjsť peši, aj autom, nebol ostrý uhol, takže to bolo pohodlné. Takýto veľký problém s novým chodníkom mali traja susedia, z toho jeden sused súhlasil s tým, aby mu zrezali z brány a teraz otvára kľučku na bráne

obrazne povedané 30 cm nad zemou a na mačacích hlavách má naliaty betón. Ani svedok a ani žalobca s takýmto návrhom obce nesúhlasili. V inej časti obce prebehla rekonštrukcia chodníka už dobre, je to normálne vyspádované, sklon sa začína skôr, aby nebol taký veľký uhol. Obec si už dala na to pozor.

59. Na pojednávaní konanom dňa 18.3.2025 vypovedala ako svedkyňa Q. B., S. T., manželka žalobcu, ktorá uviedla, že pred ich pozemkom nikdy chodník nemali, vždy tam bola nájazdová rampa. V roku 2021 koncom augusta, začiatkom septembra pani starostka kontaktovala manžela, že bude v obci prebiehať rekonštrukcia, a že budú musieť parkovať niekoľko týždňov pred obecným úradom, s čím súhlasili. Nik viac ich nekontaktoval, domnievali sa, že sa urobí nový asfalt. Ako rekonštrukcia prebiehala, zisťovali, že vysoko vychádzajú výšky a z nájazdovej rampy vznikal chodník pred domom. Upozorňovali na to stavebníkov, ktorí tvrdili, že idú podľa projektu. Dňa 28.10.2021 prišla na miesto stavebná komisia s p. starostkou s tým, že zle vychádzajú výšky, preto budú musieť urobiť úpravy na 4-5 m v ich dvore, s čím nesúhlasili. Na stretnutí 3.10.2021, kedy prišla p. starostka s celou stavebnou komisiou sa dohodli, že 2.11.2021 sa spodný obrubník neurobí a za to ich vpustia na meter do dvora. Dňa 2.11.2021 však prišla firma, ktorá urobila spodný obrubník do neskutočných výšok, manžel hneď kontaktoval starostku, ktorá vraj v tom čase bola na nejakom stretnutí, tak nemohla prísť, iba odkázala, že chodník musí byť v takej výške. Opakovane iniciovali ďalšie stretnutia, písali sme 7.11.2021 sťažnosť na obecný úrad, emailom, do dnešného dňa žiadna odpoveď neprišla. Koncom novembra 2021 sa robil nástrek na chodník pred konečnou úpravou. Odvtedy sa nevedeli dostať na svoj pozemok. V marci 2022 prišla odpoveď zo stavebného úradu, že p. starostka pochybila. Svedkyňa osobne telefonovala s M. G., ktorý bol zhrozený z postoja p. starostky, ako môže byť sama sebe stavebným úradom a povedal, že pochybila v niekoľkých bodoch. Na základe toho iniciovali niekoľko výziev na p. starostku v apríli na odstránenie závadného stavu, nič sa nedialo. V máji 2022 mali stretnutie na obecnom úrade s advokátkou a p. starostkou, ktorá im prisľúbila, že bude kontaktovať projektanta, aby sa vyjadril, ako to vie prerobiť. Až po telefonáte s projektantom sa ľady pohli, a p. starostka súhlasila s tým, aby sa chodník zbúral a dá sa nájazdová rampa. Dňa 13.7.2022 chodník rozbili a 13.10.2022 ho vyasfaltovali, to bol deň, kedy sa konečne mohli ako tak dostať na svoj pozemok. Počas roka keď nemohli vojsť do dvora, parkovali na chodníku, aj návštevy, ktoré k nim prišli, a paradoxne v tom čase starostka dala vyhlásiť zákaz parkovania na chodníku. Bránu opravovali preto, že ju nemohli vôbec zatvárať. Pôvodná nájazdová rampa bola po bránu, ale keď z nájazdovej rampy urobili chodník a ešte ho nadvihli do výšky, tak vznikla veľká šikmina, preto museli si dať vyliať asfalt na meter do dvora. Pôvodnú bránu dali zvesiť, zrezali sa nosné puzdrá a presunuli sa vyššie, aby sa dala zatvoriť. Brána sa opravovala kvôli rekonštrukcii chodníka.

60. Z týchto výpovedí strán sporu a svedkov mal súd preukázané, že žalobcovi pri rekonštrukcii chodníka pred jeho domom, neprimeraným navýšením chodníka, ako aj osadením vyčnievajúceho obrubníka tesne pred jeho pozemkom, došlo k vzniku výrazného terénneho prevýšenia (sklonu) úrovne nového chodníka oproti výške pozemku žalobcu, na základe čoho žalobcovi bol znemožnený vjazd/výjazd z/na svoj pozemok.

61. Všeobecná občianskoprávna prevencia je právnou povinnosťou, ktorej porušenie predstavuje protiprávne konanie a pri splnení ďalších podmienok má za následok vznik všeobecnej občianskoprávnej povinnosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka zakotvuje všeobecnú preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminem laedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

62. V tomto prípade všeobecný súd nie je oprávnený posudzovať správnosť rozhodnutí žalovaného, ako správneho orgánu, a teda, nemožno konštatovať porušenie konkrétnej povinnosti žalovaným v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka.

63. Na základe zisteného skutkového stavu však je možné skonštatovať, že žalovaný svojím nekonaním, nečinnosťou, zasiahol do chránených práv žalobcu, t.j. nepodnikol žiadne účelné kroky, aby zamedzil vzniku škody na majetku žalobcu. Preventívnu povinnosť ukladá § 415 Občianskeho zákonníka každému, t.j. tak fyzickým, ako aj právnickým osobám, pričom pri právnických osobách postihujú tieto preventívne povinnosti tie fyzické osoby, ktoré sú oprávnené a povinné za právnické osoby konať, v tomto prípade starostku žalovaného.

64. Konanie žalovaného, ktorým spôsobil u žalobcu škodu spočívalo v tom, že pred začatím stavebných prác, pri ktorých malo dôjsť k priamemu zásahu do majetku žalobcu, s ním vôbec nekomunikoval, ako by obec so svojím občanom komunikovať mala, ďalej sa žalovaný po vzniku problému u žalobcu nepokúšal urgentne vyriešiť vzniknutý problém tak, aby to nevznikla škoda na majetku žalobcu, ďalej konanie žalovaného nebolo vôbec ústretové pri jednaní so žalobcom, t.j. žalovaný si nepočínal tak, aby nedochádzalo ku škodám, čím porušil povinnosť uloženú žalovanému v § 415 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho mu vznikla zodpovednosť za škodu. Porušenie preventívnej povinnosti žalovaného uvedenej v § 415 Občianskeho zákonníka sa tak stalo dôvodom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škody na majetku žalobcu.

65. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú:
a) porušenie právnej povinnosti,
b) existencia škody,
c) príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou,
d) zavinenie.

66. V zmysle ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nahrádza skutočná škoda, za ktorú súd považuje sumu uplatnenú žalobcom vo výške 300 EUR, pričom výšku škody spôsobenej na majetku žalobcu mal súd preukázanú z listinného dôkazu – príjmového dokladu, z faktúry, ako aj z výpovedí žalobcu a svedkov. Preto súd zaviazal žalovaného k náhrade škody vo výške 300 EUR.

67. Na základe uvedeného, súd konštatuje porušenie právnej povinnosti žalovaným (nečinnosť, neochota, neústretovosť žalovaného pri vzniku a riešení problému s vysokým výškovým prevýšením terénu), ktoré je nepochybne v rozpore s objektívnym právom (§ 415 Občianskeho zákonníka), v dôsledku čoho vznikla na majetku žalobcu škoda (ujma objektívne vyjadriteľná v peniazoch), vyčíslená hodnotou nevyhnutnej opravy/úpravy vstupnej brány, ktorá by bola pre neprimerane vysoké terénne prevýšenie inak nepoužiteľná, výška skutočnej škody je preukázaná vo výške 300 EUR (úhrada za opravu/úpravu vstupnej brány). Príčinná súvislosť je daná vzťahom príčiny - protiprávnym úkonom žalovaného (nečinnosť, neochota, neústretovosť žalovaného pri vzniku a riešení problému u žalobcu) a následku - vzniknutou škodou.

68. Vzhľadom na uvedené, súd uznal nárok žalobcu v časti náhrady škody čo do dôvodu a výšky v celom rozsahu za dôvodný.

Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy :
69. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie od 7.11.2021 do 13.10.2022, súd vykonal dokazovanie na sporné skutkové tvrdenia (o nedostatku príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vznikom ujmy) výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov a na základe čoho zistil tento skutkový stav :

70. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že od 2.11.2021 už nevedel vojsť autom na pozemok, každý deň po príchode domov z práce alebo s deťmi zo školy auto odparkoval na vonkajšom chodníku a doslova skákal do dvora. Cez výškový rozdiel vedel na pozemok prejsť len peši, autom to nebolo možné. Pre chôdzu si urobil schodík. Dom užíval riadne, nedalo sa vojsť cez ten výškový skok do garáže, kde predtým parkoval. Jedno auto mával zaparkované v garáži, druhé na pozemku. Obvyklý spôsob života bol narušený v každom smere, napríklad materiál na opravu domu musel nosiť v rukách, alebo fúrikom, cement prenášal, v tom čase mu prerábali dvere, tak rovnako, na chodníku pred pozemkom musela odstaviť dodávka a veci sa nosili do vnútra do domu. Pri používaní prívesného vozíka, tento musel vytlačiť hore po doskách, a materiál zniesť na rukách, len tak sa dalo fungovať. V tom období mali s manželkou veľké problémy, hľadali si projektantov, stavebných inžinierov, či by im s tým nepomohli, mali z toho neustále nervy, obávali sa, či sa vôbec niekedy dostanú do dvora autom, či to žalovaný neponechá v takom stave. Boli v strese z toho, či nebudú musieť prerábať dvor. Žalobca uviedol, že tieto problémy narušilo aj nejaké vzťahy v rámci obce, konkrétne so susedom, ktorý je jeho krstný, ktorý v tom čase bol zástupcom starostu a ktorý im v tom nijako nepomohol. Od toho času spolu nekomunikujú.

71. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie od 7.11.2021 do 13.10.2022 svedkyňa Q. B., S. T., manželka žalobcu uviedla, že aj ona postup žalovaného vnímala ako krivdu, cítila sa v obci ako menejcenná, pretože sused, majiteľ pneuservisu, a manželov krstný, v tom čase zástupca p. starostky, mal prístupový chodník urobený v priebehu dňa, doobedu to mal rozkopané, potom ihneď zaasfaltované.

Krivdu vidí v tom, že aj napriek sťažnostiam p. starostke, a keďže nereagovala, tak na stavebnom úrade, na krajskom stavebnom úrade, sa dlho nič nevyriešilo. Cítila sa veľmi dotknutá. Namiesto toho, aby sa venovali deťom, rodinným záležitostiam, riešili sťažnosti, komunikáciu, telefonáty, domáhali sa pravdy, zháňali projektantov, ale bezúspešne. Pociťovali zároveň strach, že sa to už nebude dať prerobiť, dokonca zvažovali nad predajom nehnuteľnosti. Zároveň v dôsledku toho sa zmenili susedské vzťahy, napríklad s manželovým krstným už nie sú v kontakte, pretože v tom čase bol zástupcom starostky a jasne im dal najavo, že drží s p. starostkou, a keď potrebovali od neho pomoc aby sa chodník rýchlo urobil, tak im nepomohol.

72. Na pojednávaní dňa 22.1.2025 svedok R. D. potvrdil, že žalobca mal skutočne problém, s vjazdom/ výjazdom na svoj pozemok z dôvodu veľkého výškového skoku medzi jeho pozemkom a novým chodníkom, na základe čoho nemohol dlhodobo užívať svoj pozemok obvyklým spôsobom.

73. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva sú preto chránené len v rámci celkovej osobnosti. Preto aj výpočet jednotlivých čiastkových osobnostných práv v § 11, ktoré vytvárajú jednotné, základné osobnostné práva, je len demonštratívny. Jednotlivé aspekty ochrany osobnosti v občianskom práve členíme na:
1. právo na česť a dôstojnosť,
2. právo na meno,
3. právo na prejavy osobnej povahy zachytené na hmotnom substráte,
4. právo na telesnú integritu,
5. právo na súkromie.

74. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine, vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Svojím spôsobom ide o základné osobnostné právo, pretože zásahy do práva na meno, podobu, prejavy osobnej povahy či telesnú integritu sa zväčša bezprostredne dotýkajú aj vnútornej, intímnej sféry fyzickej osoby.

75. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti. Za neoprávnený nemožno považovať zásah do osobnostnej sféry, ak ide o okolnosti vylučujúce protiprávnosť konania (napr. výkon práva, plnenie povinnosti, svojpomoc, nutná obrana či krajná núdza).

76. Ústavnoprávna ochrana slobody vlastníctva nie je len ochranou zužujúcou sa na „púhe“ vlastníctvo, resp. majetok. Právo na ochranu vlastníctva, resp. právo na pokojné užívanie majetku je základným právom, ktoré musí byť vnímané v úzkej súvislosti s ochranou slobodnej sféry a súkromia vlastníka. Vlastnícke právo je súčasťou jadra personálnej autonómie jednotlivca vo vzťahu k verejnej moci. Obmedzenia práva na ochranu vlastníctva a práva na pokojné užívanie majetku musia rešpektovať aj ústavnú hodnotu personálnej autonómie. So zreteľom na význam ochrany pozemkového vlastníctva v právnom štáte, berúc do úvahy koncepciu oddeleného vlastníctva pozemkov a stavieb, nemožno ústavnoprávne akceptovať výstavbu trvalej stavby bez hmotnoprávneho titulu k pozemku, ktorý musí byť preukázaný pred začatím výstavby. Výnimkou môžu byť len mimoriadne situácie súvisiace so zabezpečením bezpečnosti štátu. Výstavba diaľnic je komplexným problémom, nevynímajúc otázky právne a ústavnoprávne. Zahŕňa v sebe mnohé záujmy a zložité vzťahy rozmanitých subjektov. V právnom štáte je z hľadiska ochrany ústavnosti nutné citlivým spôsobom zladiť záujmy verejnej moci na strane jednej a vlastníkov pozemkov, cez ktoré je plánovaná výstavba, na strane druhej. Posudzovaná právna úprava veľmi zreteľným spôsobom reflektuje napätie medzi verejnou mocou snažiacou sa o urýchlenú výstavbu diaľnic a individuálnymi vlastníkmi pozemkov, t. j. v danom prípade nepochybne ide o konflikt verejného záujmu so súkromným záujmom (Ústavný súd SR sp. zn. PL. ÚS 19/09)

77. Ústavou Slovenskej republiky vytvorená ochrana práva na súkromie sa vnútorne diferencuje. Jednotlivými ustanoveniami sa zaručuje ochrana súkromia v rôznych životných situáciách. Do sféry ochrany súkromia patrí aj ochrana obydlia. Zásah do obydlia znemožňujúci ho užívať je spôsobilý zároveň zasiahnuť aj do súkromného a rodinného života jednotlivca. Podľa okolností konkrétnej veci sa ten istý zásah teda môže dotknúť tak práva na ochranu súkromia, ako aj práva na ochranu obydlia. Aj podľa č l. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý zaručuje právo na ochranu pred neoprávneným

zasahovaním do súkromného a rodinného života, v spojení s čl. 1 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky sa musia uplatniť obdobné zásady ako v prípade čl. 21 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, pretože pod „neoprávneným zasahovaním“ treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie legitímneho cieľa. V prípade oboch článkov výsledok posúdenia vzťahu primeranosti medzi namietaným zásahom a sledovanými legitímnymi cieľmi bude závisieť od zistenia, či zásah spočíval na relevantných a dostatočných dôvodoch (Ústavný súd SR sp. zn. I. ÚS 13/00).

78. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci (Ústavný súd SR sp. zn. III. ÚS 634/2015).

79. Z výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalovaný svojím neoprávneným zásahom (znemožnením užívania jeho pozemku obvyklým spôsobom po dobu 11 mesiacov) zasiahol do práva žalobcu na ochranu jeho súkromia, konkrétne, zasiahol mu do sféry ochrany jeho obydlia. Zásah žalovaného spočívajúci v znemožnení užívania vlastnej nehnuteľnosti obvyklým spôsobom v období 11 mesiacov, t.j. od 2.11.2021 do 13.10.2022 súd považuje za zásah do obydlia znemožňujúci užívať svoj majetok, ktorý bol nielen spôsobilý, ale aj reálne zasiahol aj do súkromného a rodinného života žalobcu. Tento konkrétny zásah žalovaným sa dotkol nielen práva žalobcu na ochranu jeho súkromia, ale aj jeho práva na ochranu obydlia.

80. Na základe toho súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500 EUR ako peňažnú satisfakciu za ujmu spôsobenú žalobcovi žalovaným. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd považuje za primeranú vo vzťahu k intenzite zásahu do jeho osobnostných práv.

81. Spolu súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie istiny vo výške 800 EUR (300 EUR – náhrada škody + 500 EUR – náhrada nemajetkovej ujmy).

82. Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

83. Žalobca si zo žalovanej sumy uplatnil aj úroky z omeškania od 12.5.2023 do zaplatenia.

84. Nakoľko sa žalovaný preukázateľne dostal do omeškania s úhradou žalovanej istiny, priznal súd žalobcovi aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy priznanej súdom 800 EUR od 12.5.2023 (dňom nasledujúcim po doručení výzvy na zaplatenie žalovanému) až do zaplatenia, a to v súlade s ust. § 517 OZ a § 3 nar. vlády č. 87/95 Z.z., podľa ktorých bola prípustná úroková sadza vo výške 0,00% (základná úroková sadzba ECB k prvému dňu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu predstavovala 0,00% + 5 percentuálnych bodov).

T r o v y konania :
85. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

86. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

87. Podľa zásady úspechu v konaní o nároku na náhradu škody, súd priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania, nakoľko bol v celom rozsahu úspešný.

88. Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo je sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR III ÚS 170/99).

89. V tomto spore súd za základ nároku (o náhradu nemajetkovej ujmy) považoval určenie, že nárok žalobcu je daný, t.j. že do práva žalobcu bolo zo strany žalovaného protizákonne zasiahnuté, na základe čoho určil, že mu za tento nárok patrí plná náhrada trov konania. Určenie výšky nemajetkovej ujmy je v tomto prípade až druhotné, nadväzujúce na primárne určenie. Rovnako je to aj v prípade, ak výška úhrady je posudzovaná znalcom. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma, čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

90. Na základe uvedeného súd rozhodol, že v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy má žalobca nárok na plnú náhradu trov konania, t.j. v rozsahu 100%, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej, ktorú súd v prevažnej miere posúdil ako nedôvodnú.

91. O výške trov súd rozhodne po právoplatnosti vo veci samej (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Mestský súd Košice, v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).
Podľa ust. § 365 ods.1 CSP odvolacie dôvody odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Podľa ust. § 365 ods.2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa ust. § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).